

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. VI. Defectus celeris pronuntiationis.

[urn:nbn:de:hbz:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:1-45942)

foret in eo qui est ad somnum procliuis. isti deseruiret potius ad somni indulgentiam quam ad pios affectus. Vnusquisq; eligat ex prædictis modis sibi aptiorem, vt attentionem foueat & auget, oculosque in officio contineat, alioquin plurima alia damna ex eadem oculorum libertate oriri conspiciemus, quæ etiam aliquod scandalum gignere possunt; vti quando ex duorum canentium congressu oculorum alter alterum commouet ad risum, vel aliam grauiorem passionem, quæ nec locum, nec tempus, nec minus decent.

CAPVT VI.

Defectus celeris pronuntiationis.

QVANDO Dauid concinnè & composu-
Hymnos suos decantauerat, lætitia plenus
ita exultabat, ac si obtulisset gratissimas electissi-
masque hostias, quas nouerat apprimè Deo gra-
tas. Imò nomine hostiarum appellabat suam
Hymnodiam, dicens: *Circuini, & immolauit in
tabernaculo eius hostiam vociferationis.* Hostiam
vociferationis dixit suos Psalmos, quia eos voce
alta proferebat ac decantabat, coniungens voci
externæ internam cordis meditationem & con-

Psal. 26.

*In Dauidis
Psalmodia
cordis me-
ditatio, vo-
cis prolatio
coniunge-
batur.* templationem: non enim sola verborum prola-
tione contentus canebat, sed quod ore profere-
bat, corde meditabatur, & quod meditabatur
corde, voce canebat, & hac modulata meditatio-
ne Deum colebat. Id innuere voluit illo verbo
circuini, quemadmodum rectè explicat D. Au-
gustinus dicens, circuitum istum non corporis
fuisse,

fuisse, sed mentis & cordis, per opera Dei insigniora gradientis consideratione & meditatione. In his operibus dum animus meditatur Conditoris infinitam Maiestatem, Potentiam, Sapientiam, & ob ingens gaudium exultabundus canit Hymnos, immolat Deo *hostiam vociferationis*, seu, vt legit D. Augustinus, *inubilationis*. Coniungebat sanctus Dauid circuitum immolationi; quia meditationem cordis non seiungebat à cantu vocis. Tanta grauitate tarditateque moderata suas modulationes explebat, vt posset mens suauiter prosequi vocem oris absque molestia aut confusione. Imò dixerim quasi, tantam fuisse

Tarditas moderata seruit meditationi.

sancti Regis tarditatem pronuntiationis, vt lingua ipsa, si ratione fuisset prædita, potuisset meditari & contemplari verba prolata. Hac hyperbolica vtor locutione, imitatus Dauidem ipsum, qui eandem haud semel adhibuit dicens: *Lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam.* quod asserere non potuisset, si festinanter verba protulisset. Moderata tarditas adiuuat meditationem, sicut festinata pronuntiatio impedit cordis considerationem, quæ est Hymnodicæ non solum melior pars, sed substantia principalis.

Culpæ non modicæ fiunt rei, qui diuini Officij recitationem accelerant, ob multa grauiaque incommoda inde prouenientia. Iniuria Deo irrogatur, recitantibus item euenit damnum. In primis iniuria irrogatur Deo, qui surripi sibi videt à creatura quod sibi debetur. Duo surripiuntur à Deo à recitantibus festinanter, verba nimirum, & tempus. Verba, quia præcipiti illa festinatione multa diglutiuntur verba, alia non proferuntur integra, sed dimidiata, alia penitus omittuntur,

Damna ex celeri pronuntiatione.

Festinare pronuntiantes Deo surripiunt tempus & verba.

confun-

confunduntur alia, præsertim quando vna chori pars incipit versiculum ante finem alterius. Temporis item partes plurimæ Deo debitæ surripiuntur. Tempus illis verbis deglutitis, omissis & dimidiatis respondens, quod erat Deo destinatum, sicut & verba erant, surripitur. Tempus paularum, quod tum in medio tum in fine versiculi esset obseruandum, vt decentior & commodior reddatur Psalmorum cantus, quemadmodum decernunt omnia sacra Concilia, impiè surripitur Deo. Ab omnibus Conciliis, & nouissimè ab Oecumenico Tridentino, exigitur à psallentibus in choro, vt Dei nomen laudent reuerenter, distinctè & deuotè. quæ omnes condiciones tolluntur ex nimia festinatione & celeritate pronuntiationis. Qui debebant esse pij cantores, efficiuntur impij cursores, quorum aliqui sunt præcipiti suo cursui adedè intenti, vt nequeant, vel nesciant, vel nolint propriæ vocis cantum voci sociorum attemperare, sed toti sunt ad cursum proprii versiculi inceptum quamprimùm explendum, hæc sine cantus dissonantia & offensione. Alij ita confundunt finem versiculi alterius partis chori cum initio proprii versiculi, vt vltima verba alterius chori cum primis verbis istius concurrant absque distinctione temporis, & non sine magna debitæ integritatis violatione.

*Festinatè
recitantes
sunt fures
sacrilegi.*

Qui hoc præcipiti modo diuinum explent Officium, dici rectè queunt fures sacrilegi; quia & verba & tempus Dei laudibus destinatum iniuste surripiunt: quæ furta si multa sunt & frequentia, ad lethalem peruenire possunt culpam, quia præceptum in re graui violatur, si autem modica & pauca, saltem ad venialem culpam ascendunt, sed

sed siue modica siue multa, furta tamen sunt in rebus ad Deum spectantibus, seuerè aliquando punienda. Deus comminatus est se ea iudicaturum per Isaiam Prophetam dicens: *Ego Dominus diligens iudicium, & odio habens rapinam in holocausto.* Audiant hæc Dei verba psallentes præcipites, nouerintque se odio haberi à Deo, quia rapinam committunt in Hymnodia, quam diximus haberi apud Deum loco holocausti, & victimæ medullatæ & electæ. Dum odio habentur, non possunt expectare nisi damna & pœnas grauissimas, & inre, quia Dei honori & cultui præferunt commodum proprium: siue enim accelerent recitationem, ut negotiis, tam publicis quàm priuatis, siue etiam ut studiis, lectionibus concionibusque, siue, quod grauius esset, ut ludricis, utinam etiam non turpibus, operam dare queant, hoc certum est, quod omnes Dei honorem paruipendunt ac spernunt.

Nullus item excusatione esset dignus ob eam rationem, quia aliis explendis orationibus tempus reliquum assignauerit, quas ad suam animi deuotionem elegit: iste enim grauissimè errat sub specie boni, quod tamen verè non est bonum; nullas namque orationes hoc præcipiti modo explet, nec debitas, nec voluntarias. Melius esset, & Deo gratius, si quis obligationi perfectè responderet omittens voluntarias preces, quàm pro voluntariis explendis, si omittat rectam debitæ precis recitationem. Hac arte diabolus plurimos decipit. Hinc dicebat S. Hieronymus: *Non mediocriter errant, qui bono magno præferunt mediocre bonum.* Deinde descendit ad rem nostram de Psalmorum recitatione, asserens: *Melior est quinque Psalmorum declaratio cum cordis puritate, & se-*

renitate,

*Festinata
recitatio à
Deo seuerè
plectenda.
Isaiæ 61.*

*Orationes
voluntaria
omittenda
sunt pro ne-
cessariis.
D. Hieron.
in Reg.
Monac. de
Contempl.
& orat.
latus in
Decr. Dist.
5. de Conf.
cap. 24.*

renitate, & spiritali hilaritate, quàm totius psalterij modulatio cum anxietate cordis & tristitia.

Adest etiam scandalum populi, qui audiens hanc præcipitem recitationem, non solum non mouetur ad Dei laudes, nec ad compunctionem, nec ad alios pios affectus, quos primo descriptimus Libro, quemadmodum institutio publicæ Hymnodiaë requirit; sed potius offenditur, videns Dei honorem spretum ab illis ministris, qui deputati sunt ad Dei honorem tuendum. Cognoscunt etiam laici, quàm indecorum sit, orantes & alloquentes Deum tantam usurpare festinationem, vt nec intelligantur ab audientibus, nec etiam intelligant seipsos qui psallunt. Si graue censeretur crimen illius hominis, qui Regem allocuturus tanta celeritate verba proferret, vt non posset loquentis sensus percipi; quod crimen censebitur apud Deum, alloqui ipsum eadem, imò maiori festinatione? Audiuntur (prò dolor!) quidam psallentes tanta velocitate percurrere diuinum Officium, vt nullum verbum intelligatur ab iis qui eo tempore Ecclesiam ingrediuntur. Isti recitantes satis superque ostendunt, quòd nulla interiori erga Deum afficiantur deuotione. Non minùs grauiter quàm verè tra-

Ant. Maria
Zacaria in
Aphorism.
verbo De-
uotio. n. 8.

debat venerabilis noster Pater Zacaria illum præclarum Aphorismum: *Quando opus ex vera expletur cordis deuotione, tunc delectationem, diligentiam maturitatemque gignit in operante; quando autem expletur ob solam exteriorem satisfactionem, tunc tedium, incuriam ac tristitiam affert, & magis attenditur exitus celer quàm perfectio operis.* Isti manifestè declarant se Deo nihil attendere, sed tantummodò eò dirigere omnem cogitationem.

vt quamprimùm, expediti ab onere Horarũ Canoniarum, lucrari queant distributiones. Verè *Dammum*
miseros appellarim huiusmodi psallentes. quod *spirituale*
enim credunt lucrum, aliquando sentient maxi- *ex celeri*
mum fuisse detrimentum grauissimamque iactu- *pronuntia-*
ram. Omnis illa celeritas in ipsorum recitantium *tionem.*
perniciem conuertetur.

Ille Deus, qui odio habet rapinam in holocau-
sto, sicut iustè diligit iudicium, ita opportuno
tempore iustitiam exequetur; & lucrum, quod
aliquibus lætitiã affert, iisdem conuertendum
est in luctum. Quibus posset iustè dici, quod a-
liquando dixit vir sanctus quibusdam Clericis,
qui è choro exeuntes læti, inter se gloriabantur
de fine Officij: *Benè quidem cantastis, sed plenum*
saccum cantastis. Mirantibus his & interroganti- *saccus dia-*
bus cur hoc dixisset, exposuit, quod vidisset dæ- *boli plenus*
monem in loco eminenti stantem dum ipsi cane- *verbis ma-*
rent in choro, qui saccum magnum & longum *lè prolati*
manu sinistra tenebat, in quem voces cantan- *in diuino*
tium manu dextera mittebat. *Officio.*
Ista verba confer- *Cæsar. l. 4.*
uabant dæmones tamquam ministri Dei iustissi- *cap. 9.*
mi Iudicis, qui tempore opportuno erat vindi-
ctam sumpturus de hac culpa.

Dammum itaque non modicum sibi inferunt
festinanter recitantes Horas Canonicas; nocent
enim sibi ad futuram æternitatem gloriæ, quia
vel omnino illa priuabuntur, si culpa fuit grauis,
ob defectum aut necessariæ integritatis aut debi-
tæ attentionis, quæ necessariò præcipitem conse-
quuntur festinationem: vel saltem ad tempus a-
liquod differetur eius consecutio, si nempe cul-
pa fuit venialis; tantumque suæ gloriæ adimunt,
quantum temporis in vlti Hymnodicæ auferunt
Deo.

Deo. Nam si cuilibet operi nostro, in hac vita ad normam virtutis expleto, respondere voluit misericordia diuina proportionatum in futura vita præmium, vt actibus humilitatis gradus exaltationis, passionibus delectationes, mortificationi consolationes, & his similia; ita Hymnis hęc recitatis, & tempori in his recitandis consumpto respondere debet suauitas Hymnodicæ & delectatio cantus in futura vita. Iuxta hanc regulam possumus iustè credere, quòd iis, qui tempus surripiunt Hymnodicæ debitum, auferet, vel saltem differet, diuina iustitia tempus beatæ visionis, vt pœna respondeat delicti qualitati. Quamuis sola gloriæ dilatio ad tempus accidat, ea nihilominus ab iis, qui gloriæ sublimitatem cognoscunt, censetur tam magna pœna, vt nulla huic possit æqualis in hac vita reperiri; quemadmodum doctissimus Guilielmus Parisiensis aliquando tradidit, expendens grauitatem pœnæ, quam sibi comparant mortales ob venialium culparum commissionem, dum à Deo ad Purgatorij flammam destinantur, ad purgandas huiusmodi culpas. Expendit autem solam pœnam, quam Theologi dicunt damni, qua differtur visio beata, & dicit: *Quia melior est dies vna in atrijs Dei super millia, peccatum veniale, quod per diem vnã detinet animam humanam in Purgatorio, auferi ei gloriam vnus diei est gaudium in celesti beatitudine; huic autem damno non est comparabilis vel densitas tenebrarum, vel elongatio maior à visione Dei.*

Pœna Purgatorij grauitas ob gloria dilationem.

Guiliel. Paris. Tract. de Vitijs & peccat.

En quantum sibi noceant nimis veloces psallentes, vt citiùs se expediant à Dei laudibus; tardiùs enim, in pœnam huius velocitatis, transibunt ad gloriæ fruitionem, quæ est maxima pœna maximumque

mumq; damnum. Nec dubitare debemus de hu-
 ius Iustitiæ seueritate, cùm exempla habeamus
 quotidiana ad nostram eruditionem à viris fide
 dignis descripta. Mirum hoc loco referam euen-
 tum cuiusdam viri & dignitate & sanctitate in-
 signis, qui, ob nimiam festinationem in recitan-
 dis Horis Canonicis adhibitam, licet causam ha-
 beret non leuem, fuit à Deo Purgatorij pœnis
 addictus. Hic fuit sanctus Seuerinus Colonien-
 sis Episcopus, qui cùm Imperatori esset, ob pru-
 dentiam & in negotiis agendis dexteritatem, ap-
 primè acceptus, cogebatur quotidie ad Aulam
 accedere. Quamobrem vt esset expeditior à suis
 cum Deo obligationibus, solebat ante discessum
 è domo omnes diuini Officij Horas summo ma-
 nè explere. Ob hanc festinationem fuit ab ira
 Dei vindice coactus subire acerbissimas pœnas.
 Post mortem, cùm quidam Clericus huius Epi-
 scopi iter faciens esset transiturus cuiusdam flu-
 minis vadum, vidit coram se proprium Episco-
 pum, nuper mortuum, in eo flumine manentem.
 Miratus Clericus huius rei, interrogauit, cur ibi
 maneret. Episcopus ait, Extende manum, cog-
 nosces ex effectu statum meum. Extendit ille ma-
 num ad Episcopum in aqua iacentem, talemque
 passus est ab aqua ardorem, ac si ignem validis-
 simum tetigisset, qui, manum cute & carne spo-
 lians, reliquit tantummodò ossa nuda. Tunc ma-
 gis & stupens & dolens Clericus interrogauit,
 quomodo vir tanti nominis apud omnes in loco
 iaceret tantorum cruciatuum; respondit Episco-
 pus, id esse propter nimiam festinationem diui-
 ni Officij, vt Imperatori deseruiret. Nolens Epi-
 scopus Clericum istum discedere afflictum ex

S. Petrus
 Damian.
 Epist. ad
 Desid. c. 7.

*Gravis pœ-
 na à Deo
 inflicta fe-
 stinanter
 recitanti
 Officium.*

H h

manu

manu decorticata, subdit: Oremus Dominum, ut manum ad pristinam restituat sanitatem, statimque conualuit Clericus. Cui tandem dixit sanctus Severinus: Moneas, quæso, omnes propinquos & pias personas, ut pro me exorent & Sacrificia offerant ad Deum; his enim orationibus expletis, ascendam ad gloriæ diuinæ fruitionem. En damnum ex nimia acceleratione precum diuinarum, etiam ex causa, quæ apud homines iusta censeretur, factum. Quid sibi spondere poterunt ij, qui ex festinata recitatione & verba & tempus Deo surripiunt, in publica præsertim Hymnodia, in qua adesse potest scandalum laicorum audientium? Caueant sibi qui præsumunt, nec corrigunt huiusmodi abusus: ipsis grauior imputabitur culpa, grauissimumque ij subibunt Dei iudicium, ut in se ipsis luant debitis cruciatibus, quod in aliis indulgenter tolerant. Vigilare in hac re conuenit Superiores omnes, Episcopos præsertim, Prælatos, Antistites & chori Præfectos, ne in choris suis huiusmodi irrepant abusus; alioquin ipsis, præsertim coram Deo, imputabitur omnis admissus error, iuxta Summorum Pontificum Decreta, quæ statuunt, socios habendos esse criminum, qui istis non obuiant; eosque errores approbari, quibus non resistitur; imò & foueri errantes, quando qui potest impedire, negligit. Sibi proponant Superiores Ecclesiarum Dei honorem, Templi reuerentiam, populorumque ædificationem ac utilitatem, viriliterque studeant abusus istis repugnare, ne sensim ingrediantur; & si qui iam sunt introducti, omni eos studio auferre conentur, ut moderatam tueantur, religiosam piamque tarditatem.

Episcoporum & Præfectorum chori grauis obligatio.

Dist. 83. c. Error. c. Quid enim. c. Consentire.

tatem. Secum aliquando recolant Episcopi & Prælati, Magnum illum Gregorium, qui fuit Ecclesiæ non solum Doctor præclarissimus, sed & Pontifex Summus, non solum non reputasse indecorum tantæ dignitati, assistere Clericis diuina Officia in Templo peragentibus, sed insuper operam & studium collocasse, vt cantus ea quæ par est dignitate, forma & grauitate expleretur, docendo, admonendo, imò, si opus erat, corrigendo errantes tum verbis, tum virga, quam, teste Petro Diacono, semper in choro tenebat. Nec poterat sanctissimus Pontifex ab hoc munere impediri à podagra, qua sæpè laborabat; nam super lectulum, in quo iacebat, delatus, interesse diuinis volebat. Tanta erat huius sanctissimi Doctoris & vigilantissimi Pontificis erga diuini cultus Officia sollicitudo & obseruantia. Quod igitur decuit summum Ecclesiæ Hierarcham, cur dedecere putabitur alios dignitate, doctrina sanctitateque inferiores?

Qui nouerint esse in hoc munere diligentiores, ij & Deo, cui seruiunt, erunt mirificè accepti, & propriæ obligationi facient satis. Vt ad rem hanc aliquid significetur de iis inferioribus Prælati Episcopis, qui zelare studuerunt cultum diuinum, recolam hoc loco, quod à nostro venerabili Alexandro Saulio nouimus expletum, posteaquam è Religione ad Episcopalem euectus est dignitatem. Hic vir præclarus, qui sibi summum Christianæ perfectionis præscripserat obtinendum fastigium, nullam omittebat occasionem Dei cultus promouendi, quamuis molestam ac difficilem. Inter alia egregia à se instituta opera circa diuini cultus erectionem in sacris Templis

B. Alexandri Saulij zelus circa diuinum cultum.

plis Aleriensis Episcopatus, illud censeo haud postremum, quòd statim post adeptam Episcopalis dignitatis possessionem, instituendum in insula Corsicæ duxit Seminarium Clericorum, qui sicut bonis litteris, ita Ecclesiasticis ritibus ac caerimoniis omni instruerentur sedulitate. Primò duodecim bonæ indolis iuuenes in hoc introduxit Seminarium, quos paullatim ad numerum adauxit vigintiquatuor, omnes ex propriis Episcopatus redditibus alens ac vestiens. Nec contentus opera apti Præceptoris à se item conducti ad linguæ Latinæ studium, ipsemet quotidie literarias recognoscebat exercitationes. Et, præter alias prælectiones, Romanum insuper illis explicabat Catechismum, nuper tunc editum ad informationem Ecclesiasticorum ministrorum in præcipuis ritibus. Prætereà eosdem Clericos festis diebus secum ad Matutinas laudes in choro cantandas deducebat, vt discerent modum ritè ac rectè psallendi, errata siue in Lectionibus, siue in cantu, siue in caerimoniis corrigens. Hæc faciebat Apostolicus vir, ita exigente tunc temporis necessitate Insulæ, quæ in rebus ad Dei cultum animæque salutem spectantibus, ob incuriam & penuriam idoneorum ministrorum, & ob absentiam præcedentium Episcoporum, sensim deficiens eò deuenerat, vt ferè videretur vel numquam, vel parum cognouisse Ecclesiasticas sanctiones Catholicosque ritus. Huius zelantis Episcopi diligentiam comprobare volens benignissimus Deus, qui censebat huiusmodi opus sibi apprimè carum, ob præclaras utilitates inde ad Cleri rectam informationem morumque totius Insulæ reformationem secuturas, concessit suo Episcopo

Episcopo auctoritatem singularem res miras parandi, ad commune omnium, præsertim Clericorum Seminarij, beneficium. Nam cum isti iu-
 uenes morbo quodam contagioso tunc in Infula In Vita
 grassante, ex quo multi ibidem decedebant, gra- Iconibus
 uissimè laborarent, sicut ab Episcopo inuiseban- impressa.
 tur, opportunisq; pietatis hortationibus ad to-
 lerantiam excitabantur; ita non solum, ab eius
 præsentia recreati, animum augebant, sed quàm
 primùm ad perfectam restituti sanitatem, quam
 beatus Episcopus ipsis prædixerat, & promise-
 rat, conualuerunt. Vigilent igitur Superiores cir-
 ca rectam chori disciplinam aut conseruandam,
 aut restituendam, vt cantus sit semper grauis &
 pronuntiatio decora, præmium à Deo huius zeli
 abundè recepturi.

Non defuerunt Regularium Prælati, qui, vt se-
 suosq; subditos ab omni indebitæ celeritatis peri-
 culo in psallendo redderent tutiores, pati minimè
 vellent in choro illud temporũ discrimen, quod
 etiam apud seueriores Religiosos laudabiliter ob-
 seruatur, nempe canendi altiore prolixioreq; voce
 ad diurnas Horas, & in festiuis Officiis, submis-
 siore autem atque breuiore in Horis nocturnis, &
 in ferialibus diebus. Constantem alti prolixique
 cantus vniformitatem, absque temporum distin-
 ctione, à Monachis suis postulare solitus erat ve-
 nerabilis Ioannes Houhton, Londoniensis Car-
 thusiæ Prior, de quo supra mentio facta est, af-
 ferens illud argumentum, quòd non liceret no-
 bis aliquid remittere de modo canendi, sicut non
 licet remittere de diuino amore. Sicut, aiebat, Histor.
 non est tempus præfinitum à Patre nostro caelesti, quo Mart. An-
 ab eius amore desistamus, quin omni tempore & mo- gliæ, c.4.

mento indiuiduo, ac omnibus viribus eum amare iubemur, sic nec velimus per nos à laude eius cessare vniquam, sed omnis spiritus noster semper laudet Deum. Rigorem istum vniformitatis exigebat deuotus Prior, quia illum censebat esse maximè proprium Carthusiano instituto. quare dicebat: *Huc venimus Deo seruire, operi igitur & seruitio eius insistamus: super muros enim Ierusalem constituti sumus à Deo, iudice viuorum & mortuorum, custodes, à laude laudabilis nominis sui tota die & nocte in perpetuum non cessaturi.* Imò ad vberiorum ipsorum Monachorum excitationem urgebat aliquando iustitiæ obligationem dicens: *Si nos, qui viuimus de patrimonio Christi & eleemosynis, festinaremus in Dei seruitio, aut occasione discedendi ab Ecclesia simularemus, existimantes, modicum & breue tempus, quo hic sumus, nimis longum, certè nescio quomodo excusaremus nos ab iniusta receptione, retentione & mala expensione eleemosynarum benefactorum & fundatorum nostrorum.* Præclarus iste vir sicut nouerat proprii instituti obligationem, ita oportunas monitiones hortationesque necessarias adhibere haud omittebat, ne ipsi ad culpam imputaretur, quod alij culpabiliter committerent, aut omitterent.

Tandem circa eandem celerem pronuntiationem peccare contingit psallentes in choro, quando ea, quæ ratione ritus debent dici secretò, quemadmodum euenit in recitatione orationis Dominicæ, Salutationis Angelicæ Apostolicique Symboli, siue ante Psalmorum cantum, siue in fine Nocturnorum, siue in aliis Officij locis, tanta à nonnullis absoluuntur festinatione, vt, tardioribus non expectatis, cantū celeriores arripiant. Hic defectus

defectus sicut ut plurimum admittitur ab iis, qui onus, siue ordinarium siue extraordinarium aliis præcinendi, officium ducendi habent; ita semper est coniunctus tum confusio cætus, tum offensione sociorum cantantium, eorum præsertim, qui, dum non expectantur, videntur neglecti. Quare ubi chori disciplina viget exacta, opportunæ adhibentur siue leges, siue monitiones, ut iste grauis defectus caueatur. Apud nos Clericos Regulares Paulinos, inter alias graues monitiones, pro recta chori disciplina ad Hebdomadarii (qui nempe apud nos munus gerit ducendi Officium diuinum) directas, extat sequens:

*Animaduertet, ut tantum spatij ad Domini-De Chori
cam orationem & reliqua secreto dicenda relinquat, disc. lib. I.
quantum non iis solum qui celeriores sunt, sed aliis cap. 10.
quoque satis esse possit.* Hoc monito, aut aliis etiam huiusmodi legibus atque remediis adhibitis in choris rectè instructis, nemo fauere intendit pfallentibus nonnullis plus iusto tardis in huiusmodi secretis preceationibus absoluendis. Actui namque ex alio extremo, nempe ex nimia mora vitiato, nullus iustè potest annuere. Virtus sola, *Virtus in
quæ ex natura sua ab omnibus abhorret extre- medio sita
mis, sita in mediocritate commendatur, & coli- est.*
tur. Hæc mediocritas præcipuè exigitur in iis actionibus ac muneribus, quæ temporis mensuræ subiecta, publicè, tum ad plurium hominum beneficium & commodum, tum vnà cum aliis sociis peragi debent, ne, ob vnus alteriusve priuatam satisfactionem, fastidium in multis gignatur, aut etiam, quod ab humana haud discrepat fragilitate, iræ motus grauis exciteretur.